

Når små børn sørger

Kvaliteten af sorgberedskabet i daginstitutioner



Baggrund

Hvert år oplever børn omkring 11.000 børn i alderen 0-6 år at en af deres forældre dør eller bliver kritisk syg. Men hvilken støtte får de små børn og deres familier i daginstitutionerne, når de sørger? Kræftens Bekæmpelse sætter i ny undersøgelse fokus på den støtte, danske daginstitutioner tilbyder børnene og deres familier, når de oplever livstruende sygdom eller dødsfald.

På foranledning af Kræftens Bekæmpelse har Epinion gennemført 603 telefoninterviews med daginstitutionsledere, om hvordan de arbejder med sorghåndtering i daginstitutionen, og i hvilken grad de føler sig rustet til opgaven.

Resumé:

Kræftens Bekæmpelses undersøgelse viser, at der blandt daginstitutionerne er et stærkt fokus på og stor vilje til at støtte de små børn, hvis de oplever dødsfald, kritisk sygdom i familien, svære skilsmisser. Langt de fleste daginstitutioner har en sorghandleplan - en praktisk plan - at støtte sig op af, hvis et lille barn sørger.

Sorgplanerne er dog mange steder generelle og der er ikke altid plads til at se de individuelle behov hos barnet, ligesom der kan opstå udfordringer i det langsigtede arbejde med børns sorg. I den forbindelse ser lederne et behov for at ruste deres medarbejdere bedre til de svære situationer, og de mener, at læring om sorg og krise hos børn, bør være en del af pensum på pædagoguddannelsen.

Resultater fra undersøgelsen:

Danske institutioner har fokus på sorg

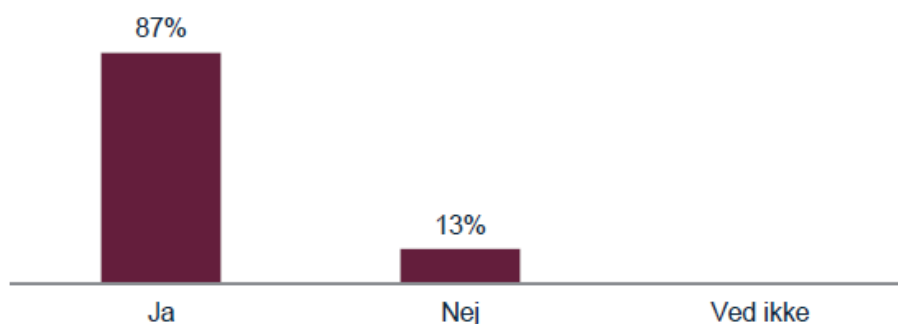
I Danmark anvender langt de fleste daginstitutioner en sorghandleplan, som det primære værktøj i arbejdet med sorg og krise.

En sorghandleplan indeholder som hovedregel konkrete råd til arbejdet med sorgramte familier, såsom hvordan familien kontaktes efter et tab, hvem der skal informeres, og hvordan barnet integreres i institutionen, når det vender tilbage.

87 % af de adspurgte daginstitutioner har i dag en sorghandleplan.

Har jeres daginstitution en sorghandleplan?

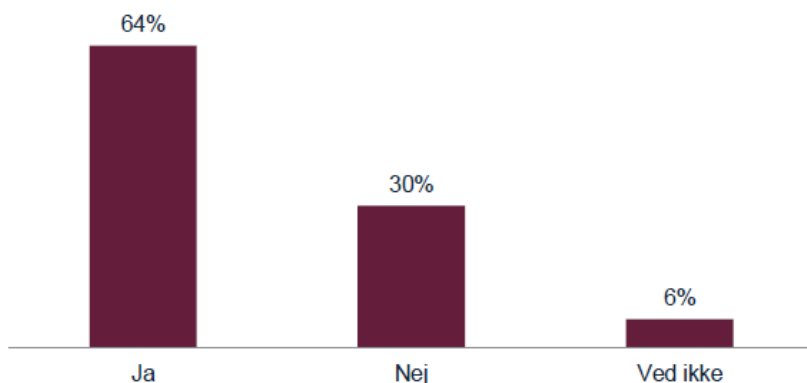
N=603 (stillet til alle)



Samtidigt svarer 64% af de institutioner, der på nuværende tidspunkt ikke har en sorghandleplan, planlægger at udvikle en.

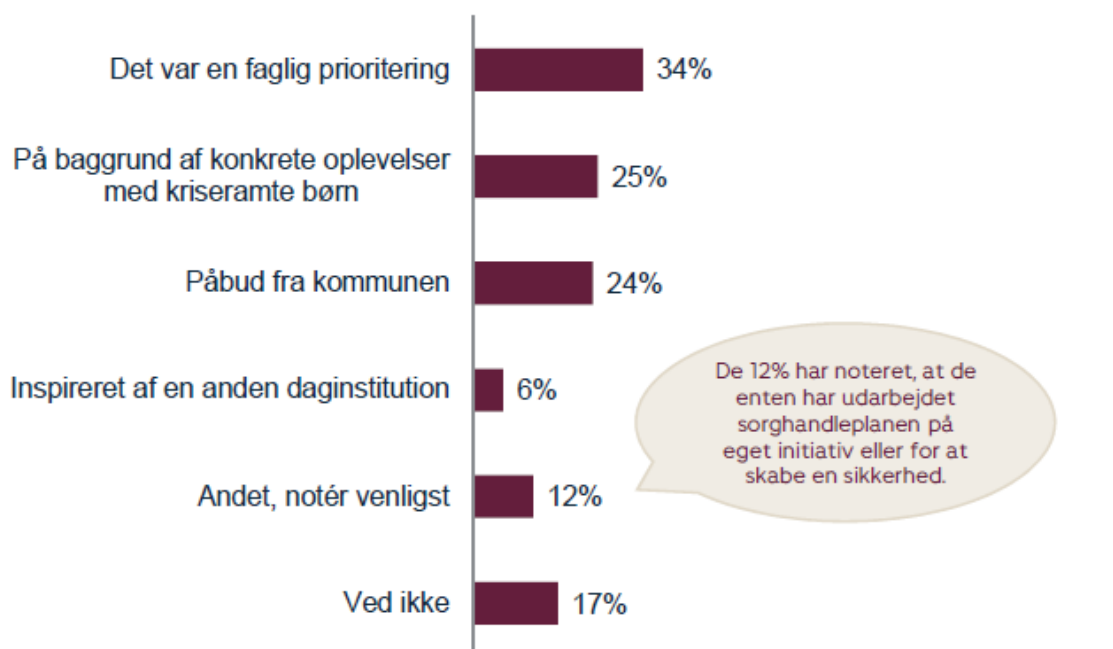
Har I planer om at få udarbejdet en sorghandleplan i de kommende år?

N=79 (kun stillet til dagtilbud, som ikke har en sorghandleplan)



Sorghandleplanerne er udviklet på baggrund af faglige prioriteringer

De fleste ledere fortæller, at sorghandleplanerne er udviklet på baggrund af en faglig prioritering man i institutionen har haft konkrete oplevelser med børn, der har mistet et familiemedlem eller har været i en krisesituation. Mange har også udviklet en sorghandleplan på baggrund af et påt deres lokale kommune.



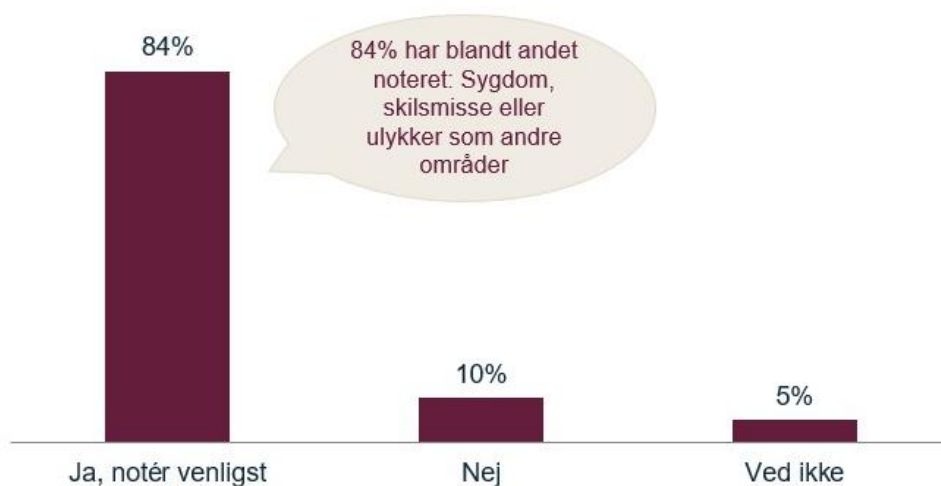
Ikke kun dødsfald

Undersøgelsen viser, at sorghandleplaner ikke kun bliver brugt i forbindelse med dødsfald.

84% af institutionerne svarer, at deres sorghandleplan er udvidet til også at dække andre situationer, såsom livstruende sygdom, ulykke og skilsmisse.

Forholder jeres sorghandleplan sig til andre områder end dødsfald? Det kan fx være livstruende sygdom eller skilsmisse? Hvis ja, hvilke?

N=524 (kun stillet til dagtilbud, som svarer ja til at have sorghandleplan)

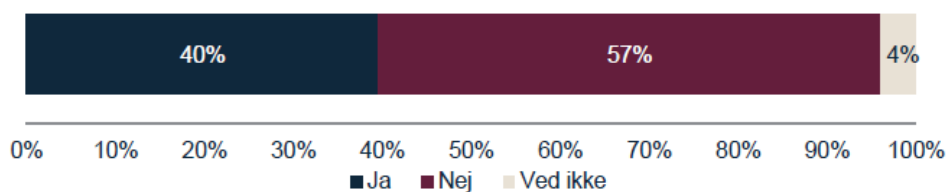


Behov for sorghandleplan

Undersøgelsen viser, at der er brug for sorghandleplan. 40 % af ledere fortæller nemlig, at den har været brugt mindst én gang, inden for de seneste to år.

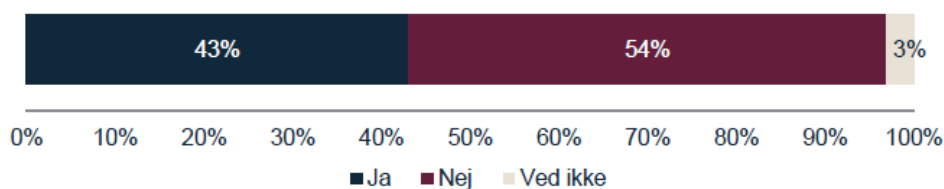
Har jeres institution benyttet sig af sorghandleplanen inden for de sidste to år?

N=524 (kun stillet til dagtilbud, som svarer ja til at have sorghandleplan)



Har der inden for de seneste to år været et eller flere børn, som har været ramt af en krise, I dækker igennem jeres sorghandleplan?

N=524 (kun stillet til dagtilbud, som svarer ja til at have sorghandleplan)



Sorghandleplaner forbedrer institutionernes evne til at håndtere sorg

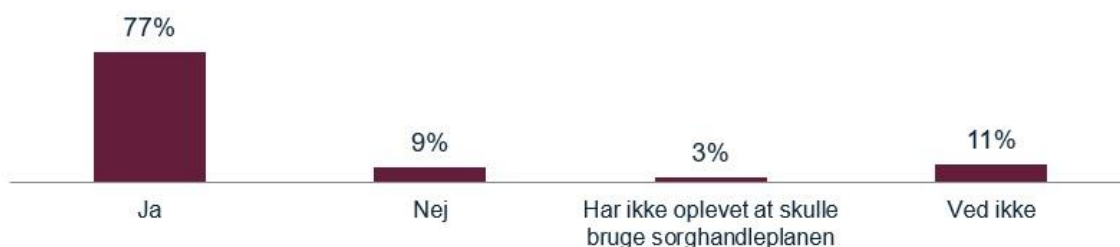
Blandt de institutioner, der har en sorghandleplan, ser man den generelt som et effektivt værktøj til at støtte institutionens personale i mødet med sorg- og kriseramte familier.

77 % af lederne angiver, at sorghandleplanerne forbedrer institutionens evne til at håndtere sorg- og kriseforløb, mens kun 9 % ikke mener, dette er tilfældet.

91 % af lederne mener yderligere, at sorghandleplanen skaber tryghed i hverdagen, fordi man ved den er til stede, hvis en krisesituation skulle opstå.

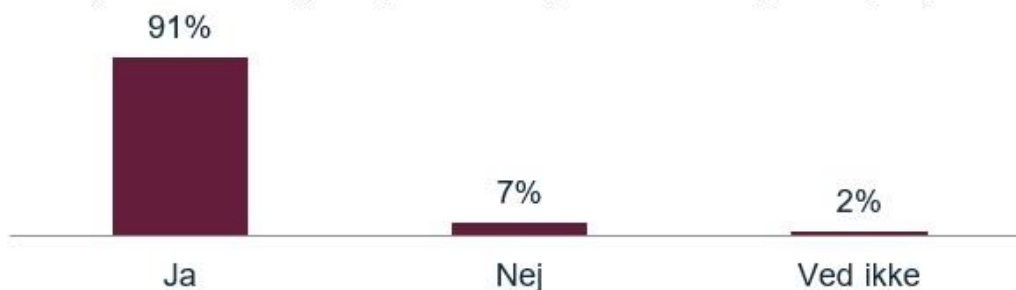
Vurderer du, at tilstedeværelsen af en sorghandleplan har forbedret jeres institutions evne til at støtte kriseramte forældre?

N=524 (kun stillet til dagtilbud, som svarer ja til at have sorghandleplan)



Giver sorghandleplanen dig en tryghed i hverdagen, når den er til rådighed på jeres institution?

N=524 (kun stillet til dagtilbud, som svarer ja til at have sorghandleplan)



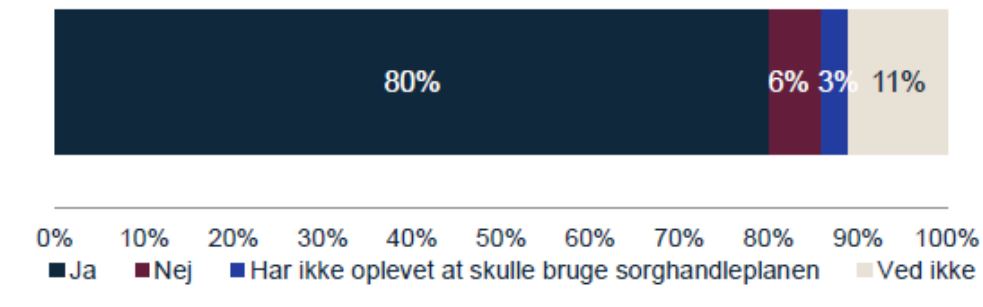
Sorghandleplanerne er gode på den korte bane - men knapt så effektive på lang sigt.

80 % vurderer, at sorghandleplanen er et effektivt værktøj til at støtte børn i de første uger efter, at de har oplevet en krise.



Vurderer du, at institutionens sorghandleplan er et effektivt værktøj til at støtte børn i de første uger efter, at de har oplevet en krise?

N=524 (kun stillet til dagtilbud, som svarer ja til at have sorghandleplan)



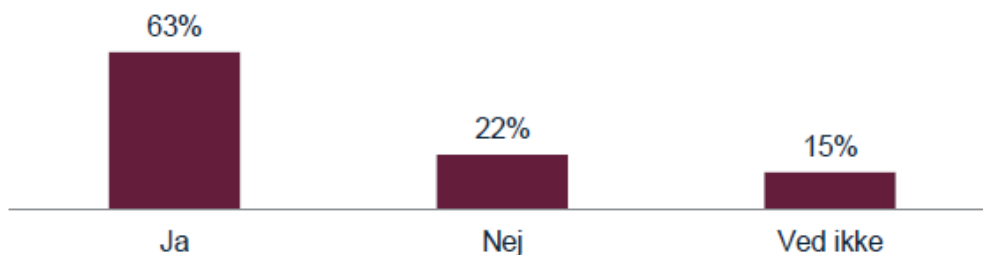
Dog falder tallet til 64 %, når det kommer til at vurdere, om sorghandleplanen er et effektivt redskab over tid. Der kan derfor eksistere et behov for at hjælpe daginstitutionerne med at udvikle rutiner, der bedre støtter op omkring det langsigtede sorgarbejde.

Hver 5. leder efterlyser redskaber til at håndtere individuelle aspekter af sorg.

63 % af lederne mener, at sorghandleplanen skaber grundlag for at håndtere de mere individuelle aspekter af børns sorg, mens hver 5. leder (22 %) mener, at det ikke er tilfældet.

Formår jeres institutions sorghandleplan at håndtere de mere individuelle aspekter af børns sorg?

N=524 (kun stillet til dagtilbud, som svarer ja til at have sorghandleplan)



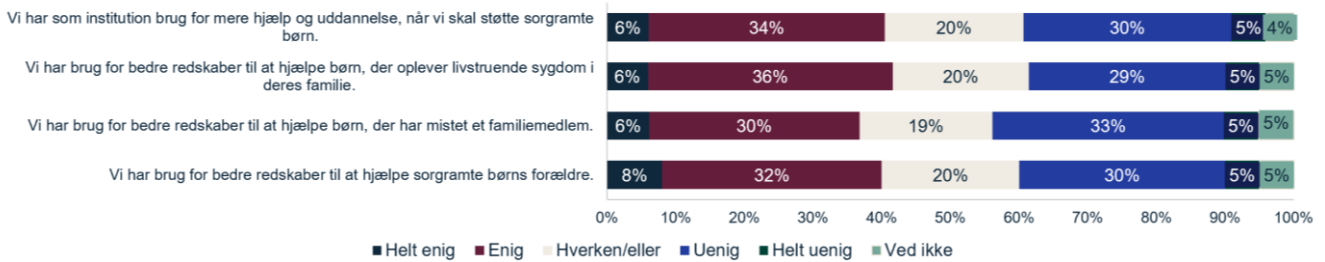
40 % savner mere hjælp

Selvom de fleste vuggestuer og børnehaver har sorghandleplaner og fokus på sorg, erkender 40 % af lederne, at der er brug for bedre redskaber og mere hjælp og uddannelse på området.



Vi har som institution brug for...

N=603 (Stillet til alle)

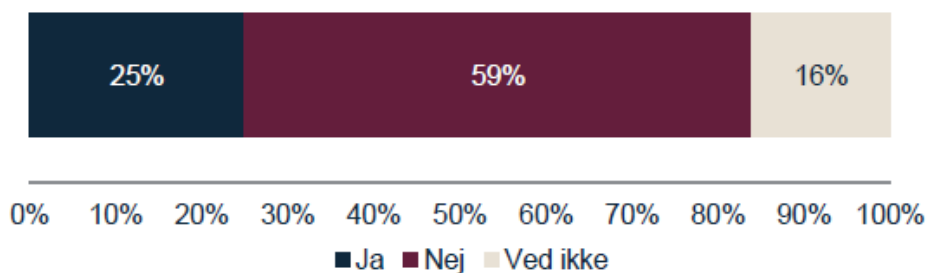


Den uddannelsesmæssige baggrund skal rustes

59 % af lederne peger på, at de ikke mener, at pædagogerne via deres uddannelsesmæssige baggrund er godt nok rustet, og at læring om sorg og krise hos børn bør være en del af pensum på pædagoguddannelsen.

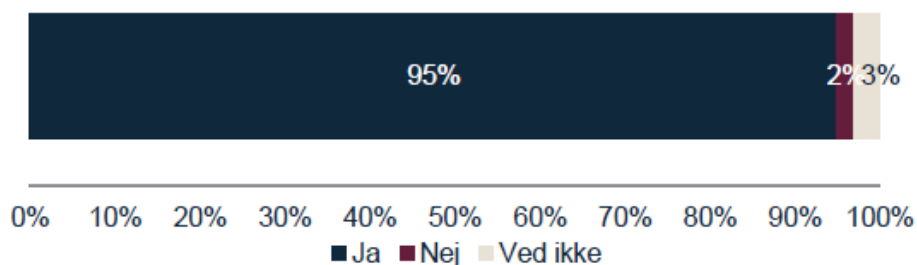
Mener du, at pædagogerne i din institution igennem deres uddannelsesmæssige baggrund er godt nok rustede til at håndtere børn og familier i sorg?

N=603 (Stillet til alle)



Mener du, at læring om sorg og krise hos børn bør være en del af pensum på pædagoguddannelsen?

N=603 (Stillet til alle)



Om undersøgelsen

Tallene i denne undersøgelse er den første publicering fra Kræftens Bekæmpelses projekt: *Når små børn sørger*/"Når små børn sørger".

I 2021 lanceres en opfølgende rapport, der sætter yderligere fokus på sorgarbejdet i daginstitutionerne. Dette sker igennem en række interviews med pædagoger, forældre og børn, som alle har oplevet at stå i en situation, hvor en forælder er død på et tidspunkt, hvor barnet er 0-6 år gammelt og går i vuggestue eller børnehave.

Interviewene i nærværende rapport er gennemført blandt både offentlige og selvejende vuggestuer, børnehaver og aldersintegrerede institutioner. Svarene er indhentet således, at der er repræsentativitet både i forhold til institutionstype, samt landets regioner.

